

Geachte voorzitter, college, griffie, raadsleden, burgerleden, ambtenaren en inwoners van Maasgouw,

We behandelen vandaag de Programmabegroting 2026, getiteld *“Ruimte voor de toekomst”*. Een titel die de lading dekt: we staan voor keuzes die bepalend zijn voor de kwaliteit van leven in onze gemeente, nu en straks.

De wereld om ons heen is onrustig. Oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten, uitdagingen op gebied van energielevering en landelijke politieke onzekerheid hebben directe gevolgen voor onze inwoners. Juist in die context moet Maasgouw koersvast blijven: een gemeente die financieel gezond is, dichtbij haar inwoners staat en investeert in leefbaarheid en gemeenschap.

Vanwege dreigende bezuinigingen vanuit het rijk, werd er gemeentelijk aangestuurd op een sober beleid. Beleid werd kritisch heroverwogen en opnieuw beoordeeld op nut en noodzaak. Op weg naar de kadernota dit jaar bleek opnieuw een begrotingstekort en daarmee werden de ernst en urgentie van de financiële uitdagingen van de gemeente Maasgouw duidelijk.

Uit de meicirculaire gemeentefonds bleek echter een grotere bijdrage dan verwacht, onder andere een compensatie in de stijgende kosten voor de jeugdzorg. Voor volgend jaar biedt ons dit meer financiële ruimte. Het ravijnjaar eerder voorzien voor volgend jaar schuift hiermee nog enkel jaren naar achteren. Nu dreigt er in 2028 opnieuw zwaar weer.

De CDA fractie kan de doelstelling van een sluitende meerjarenbegroting en een robuuste reservepositie met het oog op de toekomst van harte ondersteunen. Naast bijstellen van de ambities is verhogen van inkomsten noodzakelijk. Belastingen zijn de belangrijkste eigen inkomstenbron van gemeenten. Daarnaast is de huidige begroting kritisch beoordeeld op reëel en risicovol begroten.

De maatregelen zijn nodig om de financiële gezondheid te waarborgen, waardoor ambities haalbaar blijven, voorzieningen op hoog niveau en kwaliteit van de openbare ruimte behouden. Dit is naar de mening van de CDA fractie volledig in lijn met een hoog streefbeeld volgens de strategische visie 2035. Een visie die nog vaststelling behoeft tijdens de aanstaande decembervergadering.

Voorzitter, vorig jaar ontvingen wij een voortgangsoverzicht van de behaalde doelen uit het coalitieakkoord 2022-2026. Her en der moesten er nog spreekwoordelijk puntjes op de ‘i’ worden gezet. Op basis van dit overzicht constateert onze fractie dat de beschreven openstaande actiepunten zijn afgerond dan wel op korte termijn besluitvorming hierover plaatsvindt. Diverse beleidsplannen zijn of worden nog voorgelegd, zoals strategische visie, mobiliteitsplan en burgerparticipatie.

Algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Het CDA waardeert de inzet op bestuurlijke nabijheid en een wendbare organisatie. De schaal van Maasgouw biedt kansen voor maatwerk en directe betrokkenheid van inwoners.

Wij steunen de borging van de [Strategische Visie Maasgouw 2035](#), mits deze visie daadwerkelijk wordt vertaald naar concrete uitvoeringskracht. Daarbij is het essentieel dat de gemeentelijke organisatie niet alleen strategisch denkt, maar ook uitvoerend sterk is.

De structurele inzet van een adviseur [burgerparticipatie](#) is een stap in de goede richting. Burgerparticipatie moet geen papieren werkelijkheid zijn, maar een cultuur waarin inwoners zich gehoord en gezien voelen. Duidelijke communicatie hierbij is essentieel.

Het CDA hecht aan een solide [financiële huishouding](#). De begroting is sluitend, maar de structurele tekorten in latere jaren vragen om waakzaamheid. Rentmeesterschap betekent ook: geen lasten doorschuiven naar volgende generaties. Wij steunen het beleid om reserves niet lichtvaardig aan te spreken en pleiten voor een robuuste reservepositie.

Dienstverlening

Het CDA is blij te kunnen lezen dat de uitbreiding van het aantal fte's binnen de [dienstverlening](#) zijn vruchten lijkt te gaan afwerpen. Een klanttevredenheid van 8,7 over het eerste halfjaar is een mooi resultaat. Het is van belang dit resultaat vast te houden en waar mogelijk nog te verbeteren.

Het CDA hecht veel waarde aan transparantie. De implementatie van de [Wet open overheid](#) en de Wet elektronische publicaties moet leiden tot een bestuur dat controleerbaar en toegankelijk is. In dit traject zijn de MER-gemeenten gezamenlijk aan de slag voor de verdere uitwerking en implementatie.

Sociaal domein

Er wordt onverminderd voortgebouwd op de koers uit het coalitieakkoord: *“Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”*.

Het is goed om te zien dat gemeente Maasgouw haar verantwoordelijkheid neemt in zorg en ondersteuning voor haar inwoners. En in toenemende mate wordt ook de rol van facilitator ingevuld. Dit doet recht aan de doorontwikkeling van zelfredzaamheid.

Het [Sociaal Wijkteam](#) is het centrale toegangspunt voor inwoners met ondersteuningsvragen. CDA Maasgouw is zeer tevreden over de ontmoetingsplekken zoals de Huiskamer Plus en de Huiskamer voor Dementie en andere lokale ontmoetingsplekken die inwoners in staat stellen om langer thuis, in hun eigen omgeving, te kunnen blijven functioneren en vooral ook om de sociale ontmoeting mogelijk te maken en eenzaamheid tegen te gaan.

De bibliotheek ontwikkelt door als lokale basisvoorziening op het gebied van taal, digitale vaardighedenontmoeting en participatie. In overleg met verenigingen worden toekomstscenario's verkend, met als doel het behoud van leden, vrijwilligers en accommodaties.

De ontwikkelingen van [gemeenschapsaccommodaties](#) verloopt voortvarendheid, met de realisatie in de verschillende kernen Wessems, Thorn, Linne en in voorbereiding Stevensweert. Dit soort ontmoetingsplekken voor sociale en culturele activiteiten laat mensen samenkomen en verbinden.

Mensen mogen wat meer omzien naar elkaar. De HOPLR app is een digitaal hulpmiddel voor buurtbewoners om met elkaar in contact te komen, hen bij elkaar te brengen en elkaar te helpen.

Voor 2026 zal er een toekomstgericht [armoedebeleid](#) worden vastgesteld. Er wordt vastgehouden aan de inkomensgrens van 130%, deze tijdelijke regeling wordt omgezet naar structureel. Hiermee willen we voorkomen dat gezinnen buiten de boot vallen bij stijgende kosten van levensonderhoud.

Voor veel uitvoering binnen het Sociaal Domein werken we samen met een breed netwerk van partners, zoals bijvoorbeeld de [Wet Maatschappelijke Ondersteuning](#) (WMO) in MER-verband. Ook binnen de [jeugdzorg](#) wordt er binnen Midden-Limburg samengewerkt op diverse niveaus.

Binnen de voorliggende begroting wordt uitbreiding budget gevraagd, omdat ontwikkelingen niet stilstaan. Onder andere op het gebied van “Sociale Basisinfrastructuur, gezondheid en inclusie” alsook “Arbeid, inkomen en participatie” en “Jeugdzorg en (muziek)Onderwijs”.

Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Het [kwaliteitsniveau](#) van de openbare ruimte, goede wegen en voldoende groen in Maasgouw blijft grotendeels behouden, dat mede bepalend is voor de kwaliteit van Maasgouw als woongemeente en toeristische gemeente. Er wordt ingezet op een doelmatig beheer van het gemeentelijke vastgoed.

We zijn blij met de blijvende aandacht voor veilige [fietsverbindingen](#) en de reeds gemaakte stappen voor de nodige duurzame verlichting van fietspaden voor onze inwoners en toeristische bezoekers. Houd aandacht voor parkeerplaatsen die ontsierd kunnen worden door vrachtwagens of campers, alsook handhaving op illegaal parkeren langs wegen of plekken waar dit niet is toegestaan.

Het nieuwe [mobiliteitsplan](#) voor het verbeteren van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en duurzame mobiliteit wordt in december vastgesteld. De integrale aanpak van mobiliteitsvraagstukken draagt bij aan de leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid van de dorpen. Dit wordt ondersteund met goed functionerende openbare verlichting.

Toezichthouden op werkzaamheden rondom [energietransitie](#), zoals vervanging en uitbreiding stroomnet, is cruciaal. De omvang is indrukwekkend: vervanging van 150 kilometer aan kabels en leidingen staat op de planning en daarnaast is de installatie van ongeveer 150 trafohuisjes noodzakelijk. Hier moet de gemeente de vinger aan de pols houden. Naar mening van de CDA fractie is goede communicatie en afstemming naar haar inwoners geboden.

Leefomgeving, wonen en economie

De [leefomgeving](#) is de ruggengraat van Maasgouw als woongemeente. Het CDA ziet met waardering dat duurzaamheid, biodiversiteit en energietransitie stevig zijn verankerd in het beleid. Tegelijkertijd vragen we aandacht voor de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van deze ambities.

Wonen blijft een urgent thema. De woningbouwopgave vraagt om regie, snelheid en maatwerk. Het CDA pleit voor een evenwichtige verdeling van woningen over de kernen, met oog voor starters, senioren en gezinnen. We steunen het lokale accent in de [woonvisie](#) en vragen aandacht voor de realisatiekracht van plannen. Papier is geduldig, maar de woningzoekende niet.

Wat betreft [economie en toerisme](#) ziet het CDA kansen in de centrumvisie Maasbracht en de havenontwikkeling. Wel vragen we om een goede balans tussen economische ontwikkeling en leefbaarheid. Toerisme mag geen overlast worden, maar moet in balans zijn met de leefomgeving. We pleiten voor participatie van inwoners bij de uitwerking van toeristische plannen.

Gebiedsontwikkelingen

De [gebiedsontwikkelingen](#) in Maasgouw zijn omvangrijk en strategisch van aard. Het CDA steunt de regisserende rol van de gemeente. Transparantie en tijdige betrokkenheid van de raad zijn voor ons vanzelfsprekend. Projecten zoals het Land van Thorn, de Clauscentrale en het woon-zorgcluster Heel verdienen een integrale benadering waarin ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en maatschappelijke meerwaarde centraal staan.

We vragen bijzondere aandacht voor de [leefbaarheid](#) in Brachterbeek en Thorn. De impact van energie-infrastructuur en toerisme op deze kernen is groot. Het CDA pleit voor een leefbaarheidsfonds en voor structureel overleg met betrokken partijen en bewonersplatforms.

Tot slot voorzitter, met deze begroting kiezen we voor de weg die Maasgouw *sterker, socialer en duurzamer* maakt. Samen bouwen we aan een Maasgouw met *ruimte voor de toekomst*, voor ons en voor de generaties na ons.

Namens de CDA-fractie Maasgouw